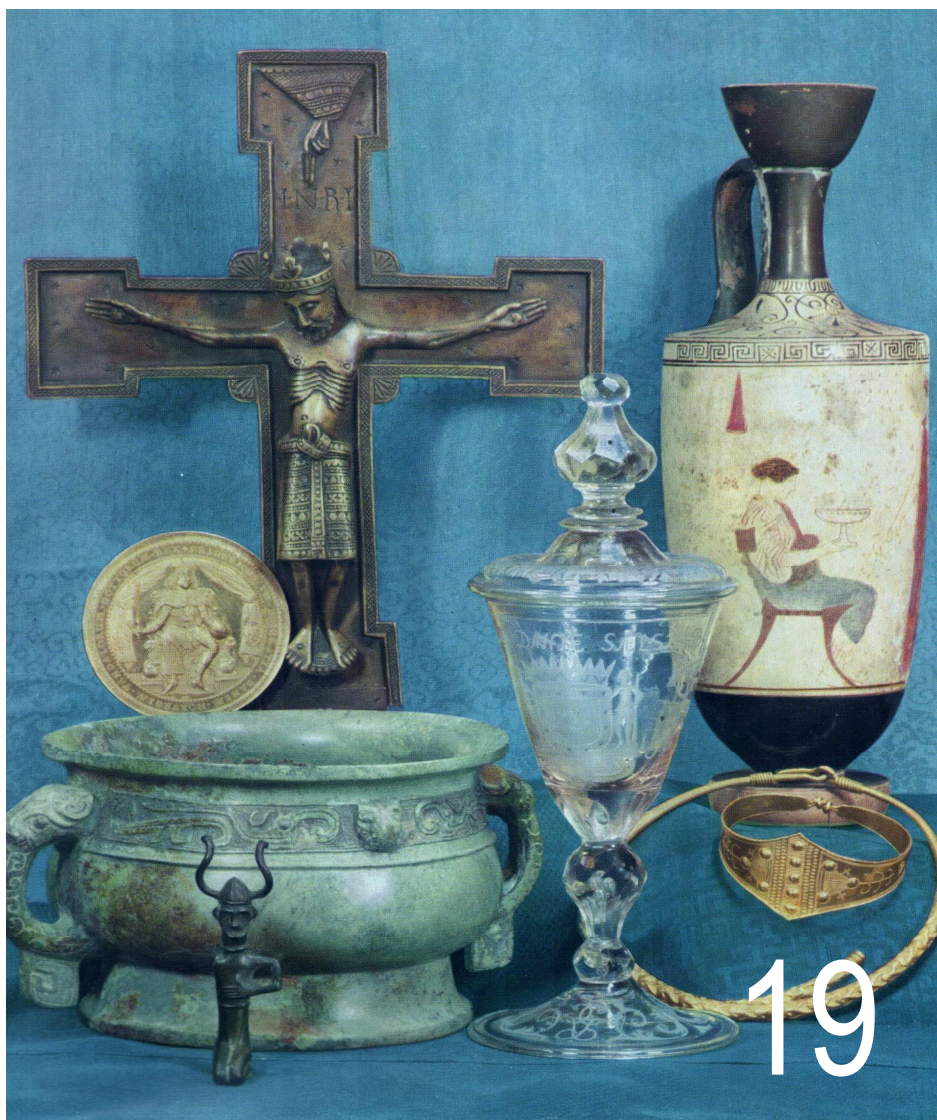

FORANTIK

Medlemsblad for Antik-Historisk Selskab

19

Efteråret 2016

FORANTIK 19

Medlemsblad for Antik-Historisk Selskab

Sølystvej 45, 7620 Lemvig.

Tlf . 31651541 E-mail: jens.erik@stigaard.net

Hjemmeside: www.antikhistorie.dk

Tryk: www.reklamika.dk

CVR Nummer 0033556462

Bankforbindelse: Sparekassen Vendsyssel Reg. 9070 konto 1625349725

Bestyrelse:

Kserrer: Henry Ammitzbøll, Lindevej 41, Asp, 7600 Struer

Tlf. 2479 7519 Mail: hammitz@gmail.com

Sekretær: Tove Husted Christensen, Svinget 8, 7500 Holstebro

Tlf. 2077 0408 Mail: tovehustedc@gmail.com

Redaktør: Lars Korshøj, Gl. Kirkevej 22, 7400 Herning.

Tlf. 9712 7328 og 6178 7003 Mail: b.l.korshoj@gmail.com

Carsten Bagger Nielsen, Strøget 37, 1-3, 7430 Ikast.

Tlf. 4046 6915 Mail: carsten.bagger@mvb.net

Kontaktperson Jens Erik Stigaard, Sølystvej 45, 7620 Lemvig

Tlf. 3165 1541 Mail: jens.erik@stigaard.net

Dorthe Hesselager, Kongevejen 15, Jegindø, 7790 Thyholm

Tlf. 50530337 Mail: dkh-o@mail.tele.dk

Antik-Historisk Selskab er oprettet maj 2006 på initiativ af en række antikvitetsinteresserede mennesker i Midt- og Vestjylland. I selskabets vedtægter er anført, at selskabets virkeområde primært er det midt- og vestjyske område, og "Selskabets formål er inden for sit geografiske virkeområde gennem foredrag og kurser samt ved kulturelle og debatskabende arrangementer inden for den folkeoplysende ramme at formidle viden og udveksle erfaringer omkring antikviteter og den kulturhistorie, der er knyttet til disse. Derudover afvikles der ekskursioner med samme formål".

Nye medlemmer optages i selskabet ved henvendelse til et af bestyrelsens medlemmer. Det årlige kontingent udgør kr. 200.- for et fuldt medlemskab. I forbindelse med et fuldt medlemskab kan også optages associerede medlemmer til halvt kontingent – Associerede medlemmer har ikke stemmeret på generalforsamlingen, men deltager på lige fod med andre i selskabets arrangementer.

FORANTIK: ISSN 1902-5467 (Papir-udgaven)

FORANTIK: ISSN 1902-5483 (Online-udgaven)

De første 10 år og fremtiden!

I maj måned havde Antik-Historisk Selskab 10 års jubilæum, og vi fejrede det i forbindelse med generalforsamlingen den 22. maj 2016. Hovedvægen i Selskabet har ligget på en lang række foredrag med professionelle museumsfolk, forskere og forfattere omkring deres forskningsemner samt med samlere og entusiaster, hvis viden langt overstiger samlermani.

Tænk bare tilbage på foredrag som "Sønderjyske antikviteter" ved Inge Adriansen, "Kähler keramik" ved Palle Birk Hansen, "Danske lommelærker" ved Niels Andersen og Torben Errboe, "Ipsen keramik" ved Kathrine Jørgensen, "Dansk sølv" ved Ole Faber, "Antikke danske glas" ved Jan Kock, ja jeg kunne blive ved med at opliste fantastisk gode oplevelser.

Selskabet har også afholdt kursusforløb i antikvitetskendskab over 7-8 aftener i byerne Ringkøbing, Thisted, Struer, Holstebro, Skive, Herning og Ikast.

Samlingsbesøg har altid været en fast del af programmet i en række private museer og samlinger, eksempelvis dukkesamling, flisesamling, radioer fra pionertiden, Alumina fajance, Tekno biler Haunsø keramik og designet glas fra Holmegaard.

Også herregårds- og museumsbesøg har været en fast del af programmet, enten som kør-selv-ture eller som busture. Vi har bl.a. besøgt Voergård Slot, Staarupgård, Ehlers Samlingen, Varde Museum, Vejen Kunstmuseum og Kobbermøllen i Flensborg.

Vi har forsøgt med andre aktiviteter som "Dagsseminar" på Borbjerg Mølle Kro, "Antik og Loppemarked" i Holstebro og bustur til København med museumsbesøg og besøg på det store loppemarked i Bella Centret.

Dagsseminaret blev afholdt i fire år fra 2007, mens både Antik og Loppemarked og Københavnerturen blev engangsforeteelser, da der ved næste opslag ikke var tilslutning.

Men fælles for alle aktiviteterne har været, at vi har haft mulighed for at mødes med og tale med andre med interesse/passion for antikviteter og historien bag dem. Den mulighed har for mange af os været det vigtigste, for selv om vores interesse har rettet sig mod forskellige

har vi alligevel fundet et fællesskab, hvor der er plads til at dyrke vores interesse og dele den med andre.

Det er altid en stor fornøjelse at opleve, at snakken under kaffen og når ordet er frit, er så højrodet, at det næsten ikke er til at få ørenlyd!

Fremtiden.

Vi har således et fantastisk godt fundament at arbejde videre på med rigtig flot opbakning til arrangementerne. Vi har været oppe på, at mere end halvdelen af Selskabets medlemmer deltager i nogle arrangementer – det er der vist ikke mange andre foreninger/selskaber, der kan matche.

Men vi står med en udfordring, vi skal have løst senest ved den kommende generalforsamling i maj 2017.

Henry Ammitzbøll er flyttet syd for Kongeåen og udtræder af bestyrelsen, men har lovet at passer kasserertjansen indtil generalforsamlingen. Endvidere har både Tove Husted og Carsten Bagger meddelt, at de ikke genopstiller til bestyrelsen – Tove af tidsmæssige årsager og Carsten af personlige årsager.

Vi er så tre bestyrelsesmedlemmer tilbage, og da bestyrelsen skal bestå af mellem fem og syv medlemmer, skal vi have valgt mindst to og helst fire nye til bestyrelsen.

Det er spændene og bestemt ikke særligt arbejdskrævende at være med i bestyrelsen, så jeg skal opfordre til, at I begynder at overveje og snakke om, hvem der kan tænke sig at stille op i maj 2017. Kontakt meget gerne en af os i bestyrelsen for at høre nærmere.

Lars Korshøj

10 års jubilæum.

I forbindelse med generalforsamling den 22. maj 2016 fejrede vi selskabets 10 års jubilæum.

Initiativtageren til selskabets oprettelse Benny Boysen holdt festtalen, hvor han tog udgangspunkt i sin interesse for ”materiel folkekultur”, og han omtalte bl.a. kobberets fantastiske historie, hvor det er brugen og menneskene bagved, altså kulturhistorien, der har hans interesse.

Han fortalte også om, hvordan begrebet antikviteter har ændret betydning, således at det i dag nærmest bliver brugt om samlerobjekter.

Om oprettelsen af selskabet fortalte han, at udgangspunktet var den store interesse, han oplevede, da han afholdt aftenskolekurser i flere byer i Vestjylland i 2005, og mange af kursusedtagerne blev da også de første medlemmer.

Den stiftende generalforsamling blev afholdt den 29. maj 2006.

Etnolog Gudrun Gormsen holdt derefter foredrag om brugsting i hjemmet og fortalte om skeer af horn, som oprindeligt blev fremstillet som husflid i de ikke så travle vintermåneder, men senere blev de fremstillet som håndværk, bl.a. fra 1929 på hornvarefabrik i Bøvlingbjerg.

På samme måde skete udviklingen med jydepotter, som oprindeligt blev fremstillet af kvinderne på landet og solgt af mændene, men senere udviklede området sig til håndværk med mange pottemagere.

I 1732 kunne der købes the hos alle handlende, men ikke kaffe, men i 1843 kunne der købes kaffe hos alle handlende, og det medførte, at der fra omkring 1900 kunne købes kaffestel, som vi kender dem i dag.

Gudrun Gormsen fortalte i den forbindelse om Madam Blå fra G&M, der startede i 1878, Melittas patent fra 1908, det musselmaalede stel fra KP fra 1775,

Porcelænsfabrikken Danmark (Lyngby) fra 1936, termoflaskens indtog efter 1945 og forskellige nyere designede stel som Hvidpot og Ursula.

I løbet af eftermiddagen sang vi akkompagneret af Carsten på harmonikaen, og vi sluttede af med en lækker jubilæumsbuffet.

Lars Korshøj

Maritime antikviteter

Alle kender historien om Staffordshire-hundene, som sømanden bragte med hjem, og som sømandens kone brugte i vinduet til at signalere med, om manden var hjemme eller på havet. Det er en sejlvet myte, som kendes i flere lande, og mytens livskraft er helt upåvirket af, at Inge Adriansen for længst har manet myten i jorden. Det var ikke nogen udbredt praksis i den maritime verden.

Der er god grund til at være skeptisk, når man beskæftiger sig med genstande, som giver sig ud for at være gedigne maritime antikviteter, for har de ægte opnået et så højt prisleje, at det kan betale sig at kopiere dem, så står svindlerne straks parat, og er man ikke selv videre velbevandret i den del af antikvitetsverdenen, så hopper man let selv på.

Om bord i de gamle sejlskibe – specielt orlogsskibene – var det almindeligt, at kaptajnen fik ophængt et kompas i loftet over sin køje, således han liggende der kunne følge skibets kurs. Man kaldte det et sladrekompas, men da kompassets top gerne var udformet som en kongekrone, kaldes de også for kronekompasser, og de var tidligere en meget sjælden dyr og eftertragtet antikvitet. På seneste udstilling i Viborg så jeg mindst 8-10 stykker ophængt på forskellige stande. Fælles for dem var den slette udførelse i noget som lignede skrottede genbrugsmaterialer. De har aldrig nogen siden set et skib bortset fra den skibscontainer de ankom i fra det fjerne østen. Selv var jeg naiv nok til at investere i en såkaldt sekstant. Der er mange af dem på auktionsmarkedet i øjeblikket, hvor netop dette instrument er blevet et overflødigt navigationsmiddel. Så det er forventeligt, at der er mange på markedet. Beskrivelsen passede fint, men ak, der skulle ikke mange blikke til at gennemskue, at den aldrig havde målt en solhøjde, men lige var sluppet ud fra en fabrik, som havde pyntet sig med navnet på et gammelt hæderkronet instrumentmageri. Men for pokker, hvorfor har de dog benyttet moderne stjerneskruer, når de angiver at stykket er fra 1917. Selv har jeg som tidligere sømand et godt øje for de ting, som søfolk bragte med hjem fra havnene i fremmede lande. Jeg husker, at mens vi sejlede på Østen, var der mange af søfolkene, som købte de såkaldte kamfertræskister, hvor der var nogle udskæringer på forstykket. Tilbage i Herning så jeg, at samme slags kister stod i stabler i vinduet hos den kæde, som kaldte sig Importøren. Tænk om man havde haft bøvlet med at slæbe en med hjem.

Hvad jeg i dag opfatter som rigtige og ægte maritime antikviteter er f. eks. de ting, som sømændene lavede på deres frivagter. Det var ofte fine tovværksarbejder eller knyttede bæltter og lignende knyttarbejder. Noget man kunne finde ressourcer til om bord på et skib. Man ser også broderede skibsbilleder, og tror man, at søfolk da ikke sidder og broderer, så kan man godt tro om igen.

På mit sidste skib samlede pumpemanden altid de afbrændte tændstikker op af askebægrene, og af dem lavede han skibsportrætter, hvor tændstikkerne var klæbet op på plade og konturerne af skibet markeret ved at stikkerne havde forskellige retninger. Man kunne så forvente, at pumpemanden blev sur, hvor nogen var for længe om, at tænde sin pibe, således tændstikken var næsten helt opbrændt.

Den gamle "husflid" om bord i hvalfangerne med at dekorere hvaltænder i den teknik, som kaldes scrimshaw er for længst overført til glasfiber, og man skal ikke stole på de handlendes mange forsikringer om at de er ægte. Stik en glødende nål i dem og smelter lortet er det fup, men bliver nålen afvist, så er den ægte.

I øvrigt vil jeg gerne prøve at opbygge en lille samling af disse frivagtsarbejder til brug for en kommende museumsudstilling omkring, hvad jeg kalder "Søens æstetik".

Det være sig f. eks. finurlige tovværksarbejder eller knyttede ting i det fiskegran, som kaldes tvist. Også kunstnerisk udskårne billedrammer f. eks. med tovværkssnoning overført til træ. Eller personligt syede og dekorerede værkstøjsposer i sejldug. Naturligvis også de lidt større ting, som flaskeskibe, skibsmodeller, diaramaer og egentlige skibsportrætter, som langt fra altid er fremstillet af professionelle malere. – Det med skibsbillederne, det tager vi lige en anden gang.

Benny Boysen

Antik-Historisk Selskab indbyder til årets bustur til **Mols**, hvor vi besøger

Rosenholm Slot og Glasmuseet Ebeltoft.

Tidspunkt: **Søndag den 11. september 2016.** (Pga. bryllup på Rosenholm den 10. september har vi måttet ændre datoen).

Program:

- Kl. 07.30 Opsamling på P-pladsen ved Egekirkegården, Viborgvej 69, Holstebro. Vi kører med Brøchners Biler, Sunds.
- Kl. 08.00 Opsamling på P-pladsen ved fordeleringen/rundkørslen, hvor motortrafikvejen/motorvejen krydser Sundsvej/Viborgvej i Herning.
Pause på Rastepladsen Blankhøj v/Aarhus, hvor vi drikker en kop kaffe/the, medbragt af bestyrelsen.
- Kl. 10.30 Vi ankommer til Rosenholm Slot, Rosenholmvej 119, 8543 Hornslet, hvor vi får en rundvisning. Se mere på www.rosenholm.dk
- Kl. 12.15 Vi spiser frokost hos Café Holmgaard, Ø. Bakkevej 19, Agri, 8420 Knebel, hvor der er en flot udsigt over Aarhus Bugten. Frokostplatte: frikadelle med rødkål, roastbeef, æg/rejer og ost. Drikkevarer betaler vi selv.
- Kl. 13.45 Vi ankommer til Glasmuseet Ebeltoft, Strandvejen 8, 8400 Ebeltoft. Ud over den permanente samling, er der udstilling af Trøndur Patursson, Britta Madsen & Søren Gøttrup samt "Ornament", der består af 15 internationale glaskunstnere. Se mere på www.glasmuseet.dk
- Kl. 15.30 Hjemturen starter. Vi forventer at være i Herning kl. 17 og i Holstebro kl. 17.30.

Pris: 375 kr. pr. deltager, som indsættes på reg.nr. 9070 kontonr. 1625349725 ved tilmeldingen.

Tilmelding: Snarest og **senest mandag den 29. august 2016.** Vi har plads til max. 30 deltagere. Tilmelding sker efter "først til mølle princippet" til Lars Korshøj, tlf. 97127328/61787003, mail: b.l.korshoj@gmail.com

Henry og Lars

Kør-selv sommertur til Thyborøn.

Lørdag den 18. Juni 2016 mødte 14 medlemmer op foran det nye kirkecenter i Thyborøn. Menighedsrådsformand Kristen Bro fortalte om baggrunden for at den gamle kirke måtte rives ned på grund af dårligt fundament og vejrets indvirkning på det gamle murværk.

Ved byggeriet af den nye kirke er der så naturligvis taget højde for disse ting, og man har fået en virkelig dejlig kirke med god indretning, god akustik, behagelige kirkebænke og en fin udsmykning, der til dels er taget med over fra den gamle kirke. Efter frokost i den specielle restaurant Mallemukken gik turen så til det kun et år gamle Sea War museum, som for størstedelen er bygget op over Gert Normanns imponerende samling af genstande, som er fundet og bjerget fra en lang række af vrage i Nordsøen.

Rundviseren, der også selv er dykker, fortalte engageret om dele af udstillingen:

Tårnet fra den tyske U-båd U 20, som sænkede passagerskibet Lusitania syd for Irland i 1915, hvorved over 1100 mennesker omkom.

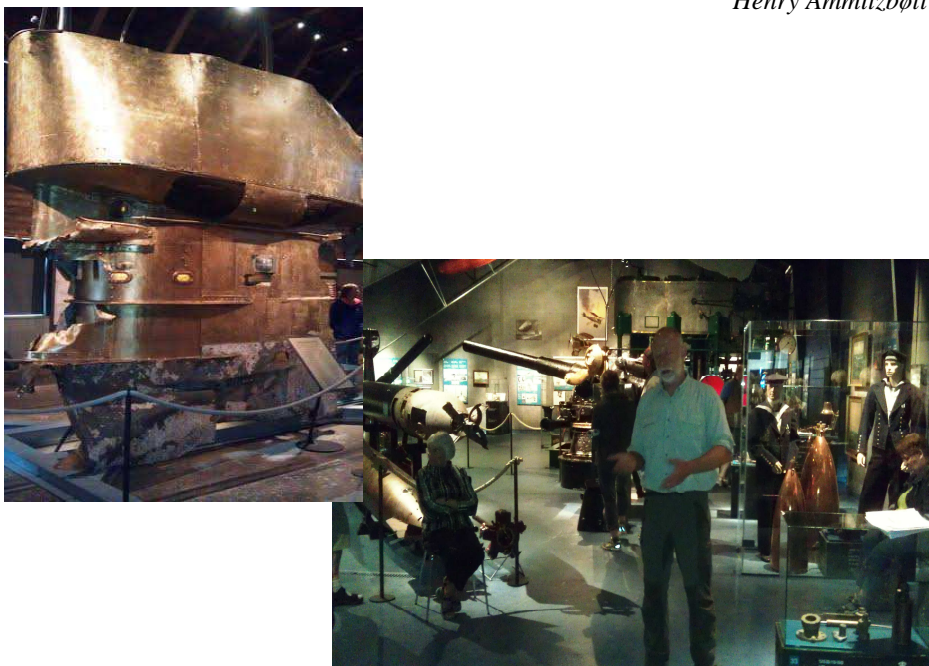
Det flot restaurerede tårn af messing fra en engelsk U båd.

Baggrunden og forløbet af verdens største søslag, ”Jyllands-slaget”.

Det tyske luftskib, Zeppelineren, og meget mere.

Dagen sluttede med en lille spadseretur op over diget til den helt nyindviede Mindepark for Jyllandsslaget.

Henry Ammitzbøll

Antikviteter i Rusland

Jeg har inden for det sidste år besøgt Rusland to gange. Med min store interesse for antikviteter søger jeg altid efter loppemarkeder og antikforretninger, lige meget hvor jeg kommer frem.

Sidste efterår gik turen til St. Petersborg. Jeg har besøgt mange store byer rundt om i verden, men St. Petersborg er uden tvivl den flotteste. Byen byder på fantastiske bygningsværker, museer m.m. Desværre fik jeg ikke set Vinterpaladset pga. misforståede åbningstider.

Og loppemarkeder fandt jeg da heller ikke, derimod besøgte jeg flere antik forretninger. Meget eksklusive forretninger med priser, som slet ikke passede til min pengepung. Det var hovedsageligt ikoner, malerier, smykker samt lidt glas og porcelæn, de solgte.

Fra jeg kom ind af døren til jeg gik ud igen, blev jeg konstant overvåget af 1-2 personer. Det var lidt ubehageligt. Så der kom ingen antikviteter med hjem fra St. Petersborg.

I februar var jeg i Moskva. Oplevelserne her med antikforretninger var præcis de samme som i St. Petersborg med meget dyre og eksklusive butikker.

Men det lykkedes at finde et kæmpe udendørsmarked i udkanten af Moskva. Det var spændende. Jeg ville helt sikkert have købt en masse, hvis jeg havde haft mulighed for at bringe det hjem.

Men med en kuffert, som max. må veje 20 kg, og som i forvejen næsten var fyldt op, måtte jeg begrænse mig meget. Der var masser af udtjente gamle militær effekter, som kunne købes billigt. De kunne helt sikkert have været solgt med fortjeneste herhjemme.

På et tidspunkt fik jeg øje på noget knoppet sungglassur helt inde bagved. Så stiger adrenalinet. Har jeg gjort dit livs fund? Jeg finder ikke en Salto vase på et marked herhjemme, men den kunne jo godt stå gemt inde bag noget andet på et loppemarked i Rusland. Men nej, det var en figur af Knud Kyhn og den var limet, så den fik lov at blive stående. Men lidt forskellige småting fik jeg købt, og jeg vender helt sikkert gerne tilbage.

Om en måned går turen igen til St. Petersborg. Denne gang skal jeg besøge Fabergé-museet og selvfølgelig Vinterpaladset, som glippede sidste gang. Og mon ikke det denne gang lykkes at finde et stort loppemarked. Jeg har jo lov at håbe.

Carsten Bagger

Jørgen F. Rønne, Aalborg om Antikke/gamle danske glas

**med fokus på hyacint- og tulipanglas, saltkar og brevpresere
torsdag den 27. oktober 2016 kl. 19.00 i**

Holstebro Aktivitetscenter, Danmarksgade 13, Holstebro.

**Endvidere vil Peder Astrup vise en del af og fortælle om sin store
samling af danske lommelærker.**

Jørgen F. Rønne har gennem en lang årrække samlet antikke/gamle danske glas og har en af Danmarks største samlinger heraf.

Derigennem har han opbygget en stor viden om glas.

Han vil denne aften vise os en del af sin store samling og dele noget af sin viden med os.

Efter kaffen omkring kl. 20.30 vil Jørgen kommentere vores medbragte gamle glas, så medbring gerne gamle glas!

Pris inklusiv kaffe/the med brød: 60 kr.

Tilmelding senest mandag den 24. oktober 2016 til

Finn Hansen, tlf. 97852635 - 20992635, mail: kf@mhx.dk eller **Lars**

Korshøj, tlf. 97127328 – 61787003, mail: b.l.korshoj@gmail.com

Kalender.

Tirsdag den 16. august 2016	Kør-selv-aftentur til Nina Bernt Andersen, Resen (Michael Andersen keramik) og Bente og Karl Meldgaard, Thyholm (gamle landbrugsgenstande).
Søndag den 11. september 2016	Busudflugt til Rosenholm og Glasmuseet, Ebeltoft.
Torsdag, den 27. oktober 2016	Jørgen F. Rønnest om gamle/antikke glas i Holstebro Aktivitetscenter.
Tirsdag den 6. december 2016	Julehygge i Gæstgivergården Phønix, Holstebro.
Søndag den 29. januar 2017	Hyggeeftermiddag.
Lørdag den 9. september 2017	Busudflugt.

Fra 10 års jubilæet.